

R S U B E N T A

R G H I E G H I

Rön-Frankisk
Papirlar-Skrift.

B W D A

A U T O G R A F I S K

Practur

47

STRÖMMA
hembygdsförening
december 1991

S
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Micholles

NR 47 DECEMBER 1991.

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER 1991 - 1992.

ARNE RÅDBERG, Ripv. 17	ordf	401 80
HASSE BJÖRKENFELDT, Olivehill	v ordf	401 87
STIG GRÖNDAHL, Alrotsv.2	kassör	400 80
KERSTIN SJÖDAHL, Våmfjärden	sekr.	407 68
ANN-SOFI WIDMARK, Strömmadalsv. 7		413 34
SIGVARD LÖNNQUIST, G:la Fågelbrov.1,		401 45
	hed.-ledamot.	
MONICA OHLSSON	suppl.	405 67
BRITT-MARIE LANTZ	"	406 15
MADELEINE PAULSEN	"	407 70
ANNIKA + TORBJÖRN LILLIENWALL	"	405 21
HASSE LINDSTRÖM	revis.	405 52
ROLF RÅDBERG	"	407 61
ULLA JONSSON	suppl.	405 52
EDGAR PETTERSSON	valb.	412 74
BENGT BERG	"	404 41

MEDLEMSAVGIFTEN FÖR VUXEN 60:-KR. PER ÅR.
BARN OCH UNGDOM UNDER 15 ÅR 10:-/ÅR.

POSTGIRO 98 57 43 - 4.

STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING

Författarna är själva ansvariga för det skrivna.

Plocka gärna material ur tidningen, men var snäll ange källan.

Material till tidningen sändes till:

Gudrun Gröndahl, Alrotsv. 2, 139 00 Värmdö.
telefon 0766 - 400 80.

Ordföranden har ordet

Hej !

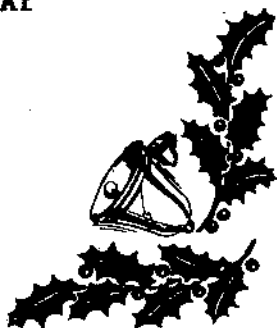
Nu har vintermörkret kommit och den traditionella julmarknaden har avslöpt med mycket gäster som vanligt.

Jag måste även passa på att tacka alla som har skänkt vinster till lotterierna och inte minst tacka de som har ställt upp och bakat samt tilverkat och målat saker som har sålts på marknaden.

Jag vill även passa på att önska alla en

God Jul och Gott Nytt År

Arne Rådberg

ATT VÅRDA GAMLA TEXTILIER.

Stockholms läns hembygdsförbund kallade till kurs i textilvård lördag 26 - söndag 27 okt. Värmdö var rikt representerat med 2 personer från Strömna, Birgitta Rådberg och undertecknad, 5 personer från Skärgårdsmuseet, mor och dotter Sohlberg från Fornminnesföreningen och Britta Jacobsson från Ingarö. Resten av deltagarna kom från andra kommuner.

Fil. kand. Maria Björkroth från Upsala, startade med frågan: "Vad skall vi vårda och varför?" Hon gav själv svaret: "Man måste välja vad man vill bevara eller icke bevara."

Det man önskar bevara kanske är både smutsigt och trasigt. Men det går att åtgärda i de flesta fall med rätt kunskap. Lite av den kunskapen fick vi del av på den här kursen. Vi fick lära oss hur och när man använder vatten, vilka stödmaterial det finns, hur man skall förvara textilierna m.m.

Maria undervisade oss också lite i textilkunskap, vilka fibrer som består av organiskt material - från växt eller djurriket. Vilka som var av oorganiskt material - glasfiber, metalltråd. Regenalfibrer = rayon av olika kvaliteer. Syntetiska fibrer kommer från olja = nylon och dylikt.

Nättelduk har antagligen många av våra läsare hört talas om och liksom undertecknad trott, att den var tillverkad av våra inhemska nässlor. Men så var det icke. En kinesisk nässla med längre och starkare fibrer har bidragit med material till den.

Tagel i vävnad finns inga belägg för att det har använts, utan troligen skall det vara "Tagl" = europeiskt lin. I en del stickade plagg däremot har använts och används fortfarande på vissa orter tagel och hår.

Intressant var också att få veta, att jute, som hos oss ger ett grovt tyg, i t.ex. Italien ger det finaste vita tyg, motsvarande våra finaste linnetyger. Medan linet ej ger bra resultat där.

Efter Maria tog hembygdskonsulent Kjell Nilsson vid och informerade om hur man lämpligast märker upp och katalogiserar upp det hela.

Efter lunchen, där programmet bar titeln "Ljus lus och folk", kom så Monika Åkerlund från Naturhistoriska Riksmuseet och skrämde upp oss, genom att berätta om alla de hemska skadeinsekter som kan förstöra våra samlingar och hur vi bäst skall skydda våra saker för angrepp. Renlighet, vädring, städning är A och O. Nyttillskott till samlingarna skall hållas i karantän tills man vet att det ej är angripet. Frysning kan man också använda sig av +regelbundna inspektioner. Även kemisk bekämpning om det blir nödvändigt. Malkulor är borta på grund av hälsorisk.

Efter hennes anförande kom så hemslöjdskonsulent Eva Andersson och l:e antikvarie Margareta Ridderstedt från Riksantikvarieämbetet och byggde på vår skrämselficka. Varning: akta textilierna för ljus. Först försvinner färgen, sen går tyget. Glasrutor kan fungera som brännglas. Se upp för kondens. Teip och gummisnoddar avger svavel. Och mycket, mycket mer varnades det för.

Det var dag ett det. Jag var nog inte ensam om att åka hem med en känsla av bävan för vad man har missat tidigare på grund av okunskap och en stilla undran hur man bättre skall klara av det i framtiden.

Dag två inleddes med praktiska övningar, dammsuga, tvätta m.m. Vilka hjälpmedel och verktyg man lämpligen skall använda vid rengöring. Vilka stödmaterial man använder vid lagning och hur man lämpligen förvarar sakerna. Oj, så nyttigt och välbehövlig information.

Margareta visade dia-bilder på textilier, hur de såg ut före och efter restaurering. Vilka underverk kunniga personer kan åstadkomma. T.o.m av textilfragment från utgrävningar av gravar, där tyget från början bara ser ut som halvruttna växtfibrer, går det att få fram så bra resultat, att man kan urskilja en del mönster.

En sorglig sak visade Eva upp. Ett vävt konstverk, som måste ha varit underbart vackert från första början och kostat massor av slantar, men efter bara en 15 - 20 år var helt förstört. Det har lämnats in för renovering, men hur? Och vad kommer det att kosta?

Felet från början var, att konstnären använt sig av glasfiber, för att få fram dagrar och mer lyster. Men tyvärr. Glasfiber förintas och blir till stoft i sådana sammanhang. Där glasfiber fanns från början där finns idag bara tomma varptrådar eller stora hål.

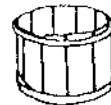
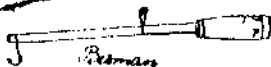
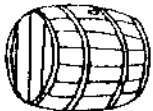
Därför är det nog befogat med en varning till alla textilkonstnärer och inköpare av textil: Använd absolut inte konstfibrer till något

som är ämnat för framtiden, förrän det finns mer kunskap om hur åldersbeständigt materialet är.

Ja, det här var ett litet axplock om vad vi fick lära oss. Har Du funderingar eller problem, hör gärna av Dig. Problem är ju till för att lösas.

GG

GAMLA MÅTT		
Styckemått		
1 val	20 kast	80 stycken
1 kast		4 stycken
1 val	4 tjog	80 stycken
1 tjog		20 stycken
1 kuß		12 stycken
Viktmått		
1 ort		4 gram
1 lod	3,3 ort	13,3 gram
1 skålpund	32 lod	425 gram
1 löspund	20 skålpund	8.500 gram
Rymdmått		
1 jungfru	81,78 cm ³	0,082 liter
1 kvarter	1/4 stop	0,372 liter
1 stop	1/2 kanna	1,3 liter
1 ort	1/4 kvarter	1 jungfru
1 kanna	2 stop	2,6 liter
1 kappe		4,58 liter
1 ankare		39 liter
1 tunna		126 hektoliter
1 fjärding	1/4 tunna	31,4 liter

RAPPORT FRÅN HEMBYGDSRÅDET.

Vid Hembygdsrådets träff den 25/11 stod Strömma hembygdsförening som värd. Som gäst hade vi bjudit in Jonny Sundqvist för att få höra honom berätta om fyndet av det sjunkna 1500-talsskeppet vid Franska stenarna. Eftersom inte rådet fyllde alla platser i samlingslokalen, passade vi på att ringa runt till de medlemmar som alltid är snälla och hjälper till på marknader och dylikt att även de var välkomna dit. Ett ringa tack för all den hjälp föreningen fått.

Jag gissar att Jonny framdeles kommer att bli en flitigt anlitaad gäst i offentliga sammanhang ute i Värmdö. Det fynd som Jonny och hans kollegor gjort sätter nämligen Nämndöfjärden på den absoluta världskartan. Det är det äldsta sjunkna skepp som hittats, inte bara här i Sverige, utan i hela världen. Skulle det sen visa sig att det verkligen är Lybska Swan, blir det till ett riksmonument. För det var ombord på detta skepp Gustav I Vasas skrev sitt första kungabrev. Det brev som dikterade kapitulationsvillkoren för Danskarna. Se vidare historik i vårt medlemsblad nr 46.

Tyvärr är det omöjligt att bevaka fyndplatsen dygnet runt, vilket gör att obehöriga söker sig dit. Jonny ber därför enträget:

"att alla som ser något misstänkt ute vid Franska stenarna, bums ringer Kustbevakningen vid Djurö telefon 541 90, 541 83".

Det blir dryga böter för dem som försöker plundra fornfynd.

Att ett skepp kan ligga så länge i vattnet utan att förstöras, beror på att skeppsmasken, en sorts maskformad mussla, inte trivs i Östersjöns vatten. Tyvärr gör övergödningen att det börjar växa alger även på vrakdelar, som då bryts ner snabbare.

Så hör upp, alla dykare! Full fart och leta upp de 1.000-tals vrak som finns runt Östersjöns kuster, innan de hinner brytas ner helt av riklig algväxt.

GG

-----oooo-----

ETT VÄLDIGT EXOTISKT LAND MED
DJURÄLSKANDE INVÅNARE.

Det var en gång en ung afrikan, som under ett år besökte ett främmande land på norra halvklotet.

- Det var ett väldigt exotiskt land med djurälskande invånare, började han sin berättelse vid återkomsten till sin hemby. Några dagar under början av solperioden dyrkade de med stor iver sina fjäderfån. De smyckade sina hem med hönsfjädrar och bilder av kycklingar, de förtärde ägg av olika konsistens, de klädde ut sina barn, tände eldar och smällde av raketer. Det var någon slags ond gudom de försökte skrämja bort.

- Senare på året, när solen - som alla också dyrkade - stod högst på himlen, klädde de en stång med blad och blommor och reste den mot skyn. Sedan dansade de runt och sjöng sitt hemlands vemodiga sånger, jag minns särskilt hur de härmade grodornas rörelser och ljud. När kvällarna blev mörkare flockades människorna kring enkla ljuslågor. Nu hade de vuxna haklappar och små mössor på sig. De djur som de nu hyllade, var små dyra skaldjur, som de åt tillsammans med de starka drycker detta folk älskade.

Det hemskaste hände mig när nätterna var som allra längst. En natt öppnades min dörr och en mängd kvinnor i vita, fotsida klädnader trängde in. En kvinna hade ljus kring sitt hår och allesammans sjöng om hästar och talade om katter.

- I detta land var det sällan jag hörde någon tala om sin Gud. Men jag fick vara med och se

när de firade den stora grisfesten. De anrättade grisen på många olika sätt, och när de på första dagens afton hade ätit - Då kom deras Gud.

- Ja, de sa aldrig att det var så, men jag förstod nog. Han liknade vår gamle medicinman med mask framför ansiktet och med underliga kläder. Han hade dyrbara gåvor med sig till människorna, som då blev glada och lyckliga. Sedan försvann han igen. De sa, att han brukade komma en gång om året.

- Det är ett mycket underligt och exotiskt folk.

Insänt av Alf.

-----oooOooo-----

Exterminat.

Det finnes bland människokroppens många parasiter synnerligast en, som väcker harm och smärta. Denna är de allbekanta liktorna. Hvem har ej lidit af denna till synes obetydliga men likvisst så smärtsamma åkomma!

I allra flesta fall har man sig själf att skylla för smärtorna. Det är endast vårdslöshet, som gör, att man ej söker undanrödja de obehagliga utväxterna. Ty flera mer eller mindre kraftigt verkande medel äro tid efter annan utsända i marknaden, samt finnas sålunda alltid att tillgå vid förefallande behof.

Men bland de olika artiklar, som salubjudas, söker alltid en klok person att för sin del utvälja de bästa af allmänheten till buds stående saker, afsedda för rätta ändamålet.

Och i detta fall rekommendera vi utan betänkan-
kande:

Exterminat,

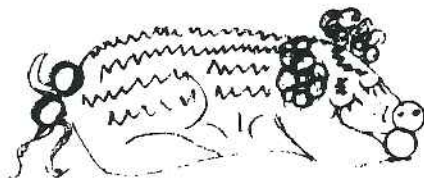
fr. *Hälsocännens Kem. Laboratorium, Aktiebolag, Stockholm*, såsom varande ett osvikligt, ett snabbt och ofelbart verkande medel gentemot dessa otrefliga utväxter på människofoten. Säljas i flaskor å 1 kr.

D U K N I N G .

Hämtat ur IDUNs kokbok 1925.

Glänsande vitt duktyg, blankt silver, klar kristall och friska blommor äro huvudvillkoren, för att en dukning skall bliva vacker; därtill kommer också konsten att ordna det hela, och här är det husmodern, som skall visa sin förmåga att förläna bordet en personlig och artistisk prägel; en uppapperska dukar i allmänhet lika överallt.

JULDUKNING: Som bordlöpare användes en lång smal spegel med en krans av vadd längs sidorna, vadden överströs med glitter. Mitt på bordet ställes en liten julgran, klädd med vadd, glitter och ljus. Mellan kuverten ställes en mörkröd tulpan i en liten vit, genombruten porslinskruka. I den brutna servetten sättes järnek med mistel och röda bär. På meny och visitkort målas grankottar, järnek och röda bär. Behövs mera belysning på bordet än ljusen i julgranen, är det lämpligt att vid spegelns kortsidor ställa ett par röda grenljusstakar.

HELSTEKT SPÄDGRIS.

1 spädgris på omkring 4 kg
 1 1/2 msk salt (22 gr)
 1/2 tsk vitpeppar (1 gr)
 1/2 tsk ingefära (1 gr)
 små, råa äpplen
 3 msk smör (60 gr)
 3/4 lit. buljong
 (1 hg späck)

BEREDNING: Grisen rengöres noggrant i bukhålan och munnen, tänderna borstas väl, och grisen sköljes samt torkas. Den gnides invändigt med en blandning av salt, vitpeppar och ingefära. Äpplena sköljes, torkas, befrias från stjälk och blomma, och grisen fylls med äpplena, så att den behåller sin form, varefter den hopsys med blesysöm. Knäna vikas, och grisen lägges på knä i en långpanna, bestruken med hälften av smöret. Pannan sättes in i mycket varm ugn, och den kokande buljongen spädes på. Grisen får därrefter steka, tills den är mör, eller omkring 2 tim. Under första tiden öses den flitigt med buljongen, men därefter gnides endast svålen var 5:e minut med späcket eller med resten av smöret, inknutet i en linnelapp, eller ock med en linnelapp, doppad i matolja, så att svålen blir spröd och guldgul och ej brister. Den lägges upp på stort fat, skäres i skivor, vilka åter sammanlägges, så att grisen ser hel ut. Ett äpple sättes i munnen, och öronen viras med krusat papper. Garneras med salad samt persilja och serveras med potatis, kastanjepuré, äppelmos och syrliga salader samt avredd sås.

T A C K

EDGAR PETTERSSON, som skänkt 2 borrvängar och en filklove. Edgar fick dem av Hans Mellström, Saltarö, när han arbetade där 1990.

OKÄND för stocksåg och riktsåg. Låg på trappan utanför museet. Varifrån? Snälla - berätta.

MARIANNE SANDORF för alla fina saker, stora som små, mjuka som hårda, som hon tagit tillvara efter sin mor. Det var många intressanta ting. En del behöver vi nog en extra beskrivning till hur de använts.

Mariannes mor, Signe Ljungberg är född 1896 - hon är alltså 95 år - uppväxt på Fleminggatan men bor nu i Solna.

Hon följde ofta sin man på hans resor runt Sverige. Medan han jobbade, sprang hon runt och "fyndade" i antikbodas. Det är delar av dessa "fynd" som föreningen nu fått att vårda.

Ett blad ur en märkbok pryder omslaget. Kanske har Du ett liknande monogram i Dina gömmor? Låt höra!

GUN BÖRGENSTIERNA, Älvsala gård, som skänkt ett "Fångelseschema" och Sv. Turistföreningens skrifter från år 1907 och framåt.

J U L M A R K N A D E N .

Ett stort tack till

ICA

STAVSNÄSHALLEN

DJURÖ

och

DOMUS

GUSTAVSBERG

för de fina priserna som skänkts.

-----0000000-----

VILKA VANN VAD?

Annika Biberg	vann	julskinka
Viola Carlsson		julkorgen
Arne Rådberg	största	julklappen
Gun Segerqvist	saffranskransen	(167)

-----0000000-----

Tack alla gäster som besökte marknaden och hjälpte oss att ännu en gång slå nytt kassarekord.

Och tack alla flitiga som hjälpt till att genomföra marknaden. Den var toppen. Monica bör framhållas speciellt, för det är hon som tjuvat, lurat och kört med oss, så vi har inte fått en lugn stund, förrän allt har varit klappat och klart.

-----0000-----

Våra osynliga fiender.

Högst få ha kanske reda på, att en hel del af de sjukdomar och det onda som drabbar oss, äro orsakade af små — små och för ögat osynliga svampdjur, som kallas bakterier. Detta är sjukdomsfrön som finnas nästan öfverallt. De finnas i luften och spridas med vinden. De finnas i vattnet, i jorden, i dammet, i mjölken o. s. v.

Bakterierna äro af många slag, och förorsaka mångahanda sjukdomar. Dock mest febersjukdomar. Lungsot är en af de svåraste bakteriesjukdomarne. Det säkraste sättet att emot dessa giftiga bakterier, det är att ha ett friskt, rikt och starkt blod. Ju mera och ju kraftigare blodkuler vi ha i blodet, ju bättre stå vi emot våra fiender bakterierna. Däraf inser Ni äfven huru viktigt det är, att använda sådana medel som *Hälsovännens Blod-kraftpulver*.

Hvad Hälsovännens Sår balsam uträttar.

Så snart vi fått ett sår, så att huden gått sönder och blod kommer ut, så äro genast bakterierna framme och blanda sig i blodet. Detta gör att såret blir ettrigt och ondt. Det blir inflammation och varbildning; det kan bli blodförgiftning, fulslag och äfven sårfeber. Nu gäller det just att få en salva, som dödar alla bakterier och på samma gång hindrar inflammation och läker såret.

Och det gör Hälsovännens Sår balsam. Detta balsam innehåller flera sådana ämnen, som dödar alla slag af bakterier. Det innehåller äfven många läkande saker som gör, att såren läkas mycket fort och utan smärta och fara för annat ondt.

Det är efter ett oerhördt arbete, till hvilket vi fått hjälp af flere framstående lärda på det området, som det lyckats oss, att af 15 olika sorter sätta ihop detta sår balsam. Vi kunna ock med absolut sanningsenlighet påstå att det icke i hela världen finnes ett sår balsam som kan jämföras med vårt. Vi känna mycket väl till hvad som finnes i andra länder i den vägen; men ingen har hittat på ett sådant sår balsam som vårt. Vi ha också redan spekulanter som vilja sälja *Hälsovännens Sår balsam* på utlandet.

RAPPORT FRÅN LÄNETS TORPGRUPP.

Hembygdsförbundets torpgrupp har haft träff i Åkeshovs slott, där Bromma hembygdsförenings ordförande Lasse Wingvist hälsade välkommen. Inbjuden gäst var Staffan Nyström, docent i språk på Universitetet. Han har tidigare arbetat på Riksantikvarieämbetet.

Staffan värdjade om hembygdsföreningarnas hjälp, att teckna upp alla smånamn, t.ex. på åkrar, ängar, holmar osv. Även namn som kanske bara någon enstaka familj använts sig av, t.ex. på en backe eller väg. Försvinner smånamnen, försvinner en del av vårt kulturarv. Vi kan hjälpa till att hålla namnen levande genom att använda dem. De flesta smånamn kommer aldrig in på någon karta, utan går i arv mellan generationer eller dör ut. Alla uppteckningar förs in på arkivkort och lämnas till Ortnamnsregistret.

Carl Oscar Östling, en av länets duktigaste torpforskare, var inbjuden att visa hur han arbetar med torpforskning i Boo hembygdsförening. Anspråkslöst, klart och enkelt redogjorde han för sitt fantastiska arbete. Visade på hur olika uppställningar över torpen, kan berätta torpens historia på olika sätt.

Vi blev också informerade om, att länets första fiskartorp har byggnadsminnesförklarats. Svartsjö Fiskarudden heter det och ligger på Ekerö. Bostad och bodar finns kvar i sitt ursprungliga skick. Ännu ett utflyktsmål att lägga på minnet.

GG.

75 - ÅRSJUBILEUM.

Samfundet för Hembygdsvård bildat 1916
Riksförbundet " " nytt namn 1975
Sveriges Hembygdsförbund " " 1991.

Jubileumseminarium hölls 25 okt. i
Börssalen vid Stortorget.

Ämne: Svensk kultur i det nya Europa -
Är internationaliseringen ett hot el-
ler en möjlighet för vår kultur.

Förbundsordförande Josef Rydén öppnade
med ett välkommen till alla närvarande.

Förre stadsrådet Bengt Göransson ta-
lade positivt om EG-anslutning, kultu-
ren och folkrörelserna. Gissade att
farhågorna om motsatsen var överdrivna.

Styresman Sten Rentzkog var näste ta-
lare. Ämnet kallades "Hembygdsrörel-
sens framtida arbetsuppgifter". Han
var kritisk mot hembygdsrörelsen, som
han tycker borde kunna åstadkomma mer
och nå ut till människorna på ett ef-
fektivare sätt.

Förre riksdagsman Per Garthon talade
över ämnet "EG, hot eller möjlighet".
Negativ mot EG-anslutning, också vad
det gäller hembygdsrörelsen.

Docent Madeleine von Heland, Stock-
holms universitet, undrade om svensk
lokalkultur har någon framtid.

Docent Lars-Erik Edlund, Umeå univer-
sitet, gav några tidsbilder från Norr-
land, Norden och Europa.

Efteråt färdades alla till Stadshuset, för att uppvakta 75-åringen. Efter detta följe en guidad rundvandring i Stadshuset före den bankett, som senare väntade i Gyllene salen.

Lagom till 75-årsdagen passade Sveriges Hembygdsförbund på att ge ut en jubileumsbok "Återblickar". En historik från start till nu. Mycket intressant och lättläst. Med massor av information som jag inte tidigare känt till. Att hembygdsrörelsen och naturskyddsföreningar legat varandra nära har känts hela tiden. Men att samarbetet varit så intimt bundet till varandra, att de givit ut gemensam tidning, var för mig nytt.

Är Du intresserad av boken, kan Du beställa den direkt hos Sveriges Riks- förbund, telefon 08 - 618 03 95.

GG.

-----oooOooo-----

E F T E R L Y S E S !

BLÅELSE? har Du någon klut med blå- else kvar i Dina gömmor?

Eller har Du andra intressanta ting som slutat att användas?

Alla möjliga och omöjliga ting som slutat att användas är museet intres- serat av. Till exempel Persilpaket, Omo-paket m.m.

Snälla, hör av Dig!

GG

TILL BYGGNADSNÄMNDERNA I STOCKHOLMS LÄN.

I oktober månad 1990 sände Stockholms läns hembygdsförbund ut nedanstående skrivelse, angående remisser i bl. a. planärenden:

Hembygdsföreningarna utgör en omistlig resurs i det lokala bevarandearbetet. Föreningarna äger stor kunskap om miljö och byggnader. Det vore en tillgång om byggnadsnämnderna utnyttjade respektive hembygdsförening som remissinstans vid behandling av de lokala planerna.

Stockholms läns hembygdsförbund hemställer om att kommunernas byggnadsnämnder beslutar att utnyttja den hembygdsförening som verkar inom aktuellt planområde.

Av 25 kommuner gav:

15 st. positivt svar.

1 var redan samrådspart

1 var med i Natur och kulturskyddskommittén

1 var negativ (Norrtälje) beroende på att de har 24 hembygdsföreningar inom sin kommun.

Då blir det svårt att genomföra en sån sak.

7 st besvarade inte skrivelsen, däribland Värmdö. Varför?

Hembygdsföreningarnas ambitioner är att få vara med som en observerande part. Inte verka som en bromskloss. Den lokalkännedom som finns i föreningarna borde utnyttjas så att risk för fel vid namnsättning minskar. Kanske hjälpa till med idéer, så att anläggningar kan utföras med större hänsyn till landskapet och den omgivande bygden. Att natur och kulturminnen av värde bevaras. Det handlar ju inte om att kommunen skall sända alla handlingar till alla föreningar, utan bara till den som verkar inom det aktuella området.

STOCKHOLM.

Tema: lokalhistorisk forskning.

1. Mats Rohlén, Sveriges Hembygdsförbund:
Presenterade förbundets arbete inom lokalhistoria och de nordiska grannländernas arbete inom samma ämne. Rohlén pekade särskilt på att skriven lokalhistoria oftast har stora luckor i tiden. Man hoppar direkt från stenyxor till 1800-talet. Det kanske vore bättre att skriva från nutiden och bakåt?
2. Professor Lars Nilsson från Stockholms universitet.
Berättade om Institutet för stads- och kommunhistoria bildat 1919 med kapital från bidragsgivare - varav hälften från familjen Schwartz "med snuset" i Norrköping. Nilsson redovisade universitets- och institutsarbete gällande städers och kommuners lokalhistoriska forskning. Egentlig lokalhistoria i övrigt kom inte igång förrän omkring 1970.
Till Stockholms 750-årsjubileum år 2003 är en monografi under arbete.
Nilsson trodde på och inbjöd till samarbete med hembygdsrörelsen.
3. Nils Blomquist, Riksantikvarieämbetet.
Blomquist vidgade ämnet genom att påpeka vikten av att inte enbart tala om historia. Det är lika viktigt med geografi, etnologi, arkeologi m.m. Han talade om en bakgrund till ämnet och forskningen genom att berätta om 3 vise män - Hazelius, Montelius och Hildebrand som förenade vetenskap och populärvetande.
1987 - ett revolutionsår då begreppet Kulturmiljösvård övergick till Kulturmiljösvård.

Han betonade vikten av att plocka fram hela historien och allas rätt till historien.

Naturresurslagen från 1987 är i detta fall viktigare än Fornminneslagen. Kunskap är enda medlet att nå resultat, och varken Riksantikvarieämbetet eller Läns museerna har tillräckliga kunskaper lokalt.

Han avslutade med frågan - Kan vi rösta politiskt om vår historia?

Dessa 3 professionella talare följdes av 3 amatörer efter lunchuppehåll.

4. Gunilla Larsson, Sjuhundra hembygdsförening
Talade om ämnet arkeologi inom Föreningen Sjuhundraleden. Visade bilder från deras utgrävningsarbeten.
5. Stig Geber, Grödinge hembygdsförening.
Geber talade huvudsakligen om projektet "Rädda smånamn i Grödinge". Han redogjorde för arbete med datakörda register upplagda efter läge resp. kategori.
6. Erik Jarneberg, Täby hembygdsförening.
Han berättade om insamling - uppteckning av ortnamn och att föreningen genom sitt arbete blivit representerade i kommunens namnberedning.

Efter denna konferens hölls ett extra årsmöte, där tidigare föreslagen stadgeändring, gällande medlemskap i Stockholms läns hembygdsförbund kunde fastställas.

Stickan.

-----oooOooo-----

En cykeltur i slutet av juli 1927.

Min bror Sixten och jag arbetade hos vår mor-
Bror Emil Gustafsson, bonde i en del av Björ-
sta gamla by, 1/2 mil från Nynäshamn.

När höet hade bärgats, bärgningen hade börjat
straxt efter midsommar, fick min bror och jag
en veckas semester.

Vi cyklade då de 5,5 milen från Björsta, på de
delvis krokiga grusvägarna till Stockholm. Vi
kom in Götgatan och fortsatte Folkungagatan ut
till Danvikstull. Trafiken var ju då inte så
tät, men man fick se upp så man inte kom ner i
spårvägsspåren.

Så cyklade vi vidare de 4 milen utåt Värmdö.
Vid Viks gård passerade vägen på den tiden för-
bi hörnan av ladugården under en bro (nu borta)
som ledde upp på skullen. Vi fortsatte förbi
Rosendal. Där gick den gamla vägen i Herrviks-
skogen, där gamla grunder finns kvar. Vidare
över Strömma bro och den gamla vägen till Sjö-
skvalpet. Därifrån genom den dåvarande allén
till Fågelbro gård. Sedan ner till gamla Sågen
som låg vid Malmafladen, där pappa byggt
Olivehill.

Väl hemma fick vi sova så länge vi ville om mornarna. Slippa gå upp tidigt som vi brukade, jag för att gå till ladugården - fodra, göra rent, rykta - brorsan till stallet för att göra samma sysslor där.

Min far, Axel Lönnquist, höll då på att bygga om Stavsns-skolan. En dag cyklade vi dit för att hjälpa honom.

Vi åkte den gamla vägen förbi Tåppan genom Dindriksdal, där den gamla vägen gick mellan bostadshusen, förbi logen, förbi Hässelmara-logen (nu borta, men grunden finns kvar) genom backen vid Fridensvägen ned utmed Fårvikens östra strand, passerade Barnviks by, fortsatte över berget, kom ner förbi gamla ladan vid Hovnorsängen, upp för Ramsmorabacken, Byträsket och svängde till vänster på gamla Stavsns gamla Bygata, tog till höger vid Nolkrantz gamla affär och kom så fram till skolan.

Pappa var då färdig med bygget och hade hästforor att köra bort resterna. Bockar och plank m.m. Det kördes ner till ångbåtsbryggan som låg vid Byströms gamla affär, nu Skärgårdsmuseet. Där låg Hjalmar Pettersson från Strömma med skutan Viola. Allt lastades på för att transporteras till Olivehill.

Pappa hade också en del hus som byggdes på Långstrand. Då rodde vi över viken ut till Bläckhornet, ett fyrkantigt hus på höjden. Där arbetade några skolkamrater som jag träffade.

Veckan gick fort. Snart var det bara att säga adjö och cykla tillbaka de 10 milen. Väl hemma på drängkammaren, grät jag en skvätt av hemlängtan, fast jag då var sjutton år.

I början av 1931 - 33 brukade vi ibland cykla till Stavnäs dansbana. Flera gånger var vi till Ida Westerbergs Café. Vi cyklade också till Idas Café, Grisslinge och någon gång till Larssons Café - trapporna upp vid Grisslinge. Någon gång cyklade vi även till Vårdshuset, Gustavsberg.

Senare kom busstrafiken och bilarna igång så cykeln kunde ställas undan.

Här i Strömma kunde vi då gå ner till Lilliewalls konditori (idag båtar) Där kunde man sitta ute och äta deras goda bröd och bakelser, se på trafiken till lands och i kanalen.

Nu har cykeln tagits fram igen, men nu för barnbarnet Malin.

Tiderna förändras och vi med dem.

Sigvard

ARBETSKVÄLLAR.

Under hösten har alla tisdagskvällar varit arbetskvällar i museet. Dokumentation, diskussion, planering är vad kvällarna använts till. Men under oktober - november har förarbetet för julmarknaden tagit all vår tid. Till stor glädje för oss har många flitiga händer bjudit sin hjälp. Det har varit roligt att se hur snabbt en massa arbeten utförts. Jag tror t.o.m. att en del deltagare är förvånade över sig själva och över vilka fina ting de lyckats åstadkomma.

Det är nu med stor förväntan vi ser fram mot julmarknaden, för att få uppleva, hur våra alster skall tas emot.

.....oooOooo.....

ÖPPET HUS.

För att få lite extra press på oss själva, gick vi ut med, att vi har öppet hus på tisdagskvällar mellan 1900 - 2100 och onsdagsförmiddagar mellan 9.30 - 11.30. Vi trodde väl knappast, att några gäster skulle dyka upp. Vi räknade nog mera med att de offentliggjorda tiderna skulle tvinga oss att gå till Stockstugan för att arbeta och vara där utifall att... Det visade sig att de mörka tisdagskvällarna har ännu ingen besökare vågat sig ut men onsdagsförmiddagarna har varit populära. Ingen onsdag utan gäster hittills till glädje för oss, som så gärna vill visa att det finns "grejer" att titta på även i Strömma. Vi kommer att ha stängt över helgerna fr.o.m. 15/12 - 15/1. Sedan är Du välkommen igen.

GG.

J U L K L A P P S B E K Y M M E R ?

GÖR ETT BESÖK I MUSEETS
PRESENTHÖRNA!

DET FINNS EN DEL ATT
VÄLJA PÅ I HELGEN!

ALL FÖRTJÄNST PÅ
GÅR OAVKORTAT TILL FÖRENINGENS
ARBETE MED MUSEET.

ELLER VARFÖR BOKA
PREMIER I DERT MEDLEMSBLAD?

DU SOM INTE HADE MÖJLIGHET ATT
KOMMA PÅ VÅR JULMARKNAD
KAN RINGA NÅGON AV OSS.
TELEFONNUMMER HITTAR DU PÅ SIDAN 2.
DÅ KAN VI ÖPPNA MUSEET OCH VISA DIG
VAD VI HAR ATT BJUDA PÅ.

V Ä L K O M M E N !

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

GOD JUL
OCH
GOTT NYTT ÅR

